

MAŁOPOLSKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

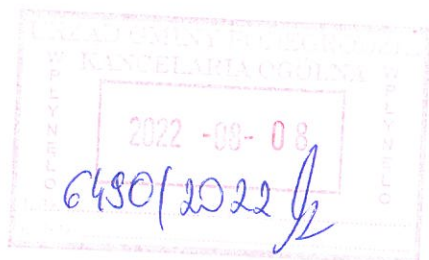
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie Delegatura Nowy Sącz
ul. Wiśniowieckiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel. 18-442-84-84, 18-442-82-52
e-mail: nowysacz@wuoz.malopolska.pl

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Krakowie
Delegatura w Nowym Sączu
ul. Wiśniowieckiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel./fax 18 442 84 84

DNS – II.5183.48.2022.MM 1

Nowy Sącz 03.08.2022 r.

Proszę przekazać do.....
Data...../...../..... Podpis.....

Gmina Podegrodzie

33-368 Podegrodzie 248

Odpowiadając na pismo w sprawie planowanych prac przy kapliczce Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu (działki ew. nr 473/4, 535/2) - w oparciu o przedłożoną dokumentację pn.: "Program konserwatorski dotyczący prac renowacyjnych przy murowanej kapliczce Matki Boskiej Pocieszenia w miejscowości Podegrodzie, gmina Podegrodzie, powiat nowosądecki, woj. małopolskie" opracowaną przez konserwatora dzieł sztuki mgr Józefa Stanisława Steca w 2022 r. - Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie Kierownik Delegatury w Nowym Sączu akceptuje do realizacji przedmiotową inwestycję, z uwagą, aby przemalowania na ścianach zdejmować ostrożnie zwracając uwagę na ewentualną obecność polichromii. W przypadku znalezienia polichromii ściennych należy zwrócić się do tut. urzędu o stosowne ustalenia.

Powyżej cytowana dokumentacja - jako załącznik do niniejszego pisma, stanowi jego integralną część.

Pismo określa stanowisko konserwatorskie i nie zwalnia inwestora od uzyskania uzgodnień lub pozwoleń (decyzji) wymaganych odrębnymi przepisami.

Z UPOWAŻNIENIA
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w Krakowie
p.o. Kierownika Delegatury
[Signature]
mgr Robert Kowalski

Otrzymują:

1. Adresat (+ 1 egz. programu konserwatorskiego);
2. a/a (+ 1 egz. programu konserwatorskiego).

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ
KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA
PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE

Józef Stanisław Stęć, 2022

ARTYSTA PLASTYK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
mgr Józef Stanisław Stęć
ul. Długosza 71/8 tel. (018) 442 20 42
33-300 NOWY SĄCZ

Załącznik do pisma

DNS.-11.5183.48.2022.1414.1

Z UPOWAŻNIENIA
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w Krakowie
p.o. Kierownika Delegatury
mgr Robert Kowalski

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

Fot 3. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok ogólny z boku.

Z informacji umieszczonej na stronie gminy wynika, że kapliczka wzniesiona w XVIII wieku, z fundacji rodziny Krajewskich, na miejscu starszej, z XVII wieku. Zbudowana z cegły i kamienia, otynkowana. Od frontu szczyt prostokątny, wydzielony okapem, z głęboką, zaskloną wnęką, w której znajduje się figurka Św. Kingi, po lewej raz Chrystusa w cierniowej koronie, a po prawej Matki Boskiej Częstochowskiej. Kapliczka była kilka razy odnawiana

Fot 4. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok ogólny z boku.

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

Fot 5. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok z boku -zagrzybienie ścian.

Kapliczka w Podegrodziu stanowi cenny przykład kapliczek domkowych z terenu Sądeckizny. Wybudowana z kamienia i cegły, otynkowana i zapewne pomalowana pierwotnie wapnem.

Obecnie ściany kapliczki pokryte są cienką warstwą tynku cementowego i pomalowane farbą emulsyjną.

Fot 6. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok wnętrza.

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

Wnętrze kapliczki stanowi duża wnęka zamykana oknem i metalową kratą. Ściany są wytynkowane i pomalowane; obecnie na biało. Duża ilość pobiał wewnątrz świadczy o wielokrotnym jej odmalowywaniu.

We wnętrzu na uwagę zasługuje drewniana polichromowana figura z przedstawieniem Św. Kingi. Resztę wyposażenia stanowią gipsowe figurki, oleodruki oraz sztuczne kwiatki. Z oleodruków restauracji należy poddać obraz Matki Bożej Częstochowskiej i Chrystusa w cierniowej koronie.

Fot 7. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok wnętrza przez kraty.

STAN ZACHOWANIA

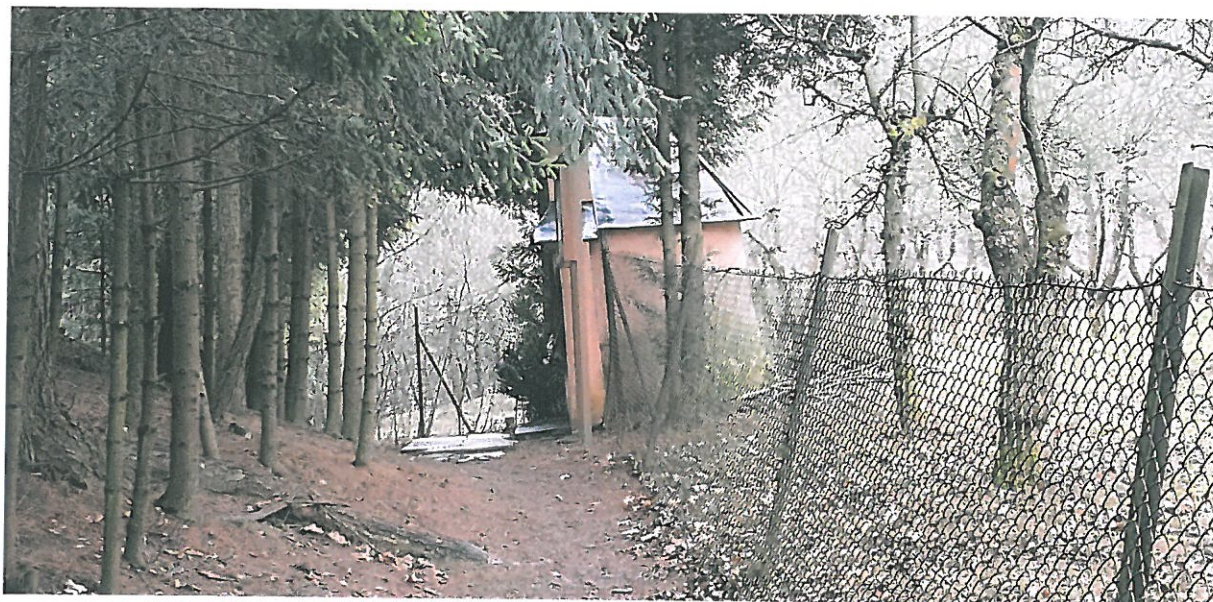
Niestety w ostatnim czasie stan zachowania kapliczki sukcesywnie się pogarsza /pomimo doraźnych napraw okolicznych mieszkańców, którzy przy kapliczce odprawiają nabożeństwa. Kapliczka ze względu na zły stan zachowania wymaga całościowych kompleksowych działań konserwatorskich tak pod względem technicznym jak i estetycznym. Jednym z najważniejszych prac restauratorskich będzie usunięcie wszystkich wtórnych

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

warstw tynkarskich, zniszczonych wypraw malarskich, a szczególnie cementowych bardzo twardych tynków. Prace te należy wykonać ręcznie i pod nadzorem konserwatora zabytków. Należy również usunąć cementowe płyty wykonać izolację pionową ścian kapliczki.

Równocześnie z konserwacją wypraw tynkarskich zewnętrznych oraz wewnętrznych/ niezbędny jest remont dachu, a zwłaszcza poprawienie łączów blacharskich i ofasowanie ściany szczytowej.

Fot 8. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok ogólny.

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE.

Zasadniczym celem prac konserwatorskich przy kapliczce będzie podjęcie czynności zmierzających do skutecznego powstrzymania procesów niszczących zabytkową substancję i w miarę możliwości odtworzenie jej pierwotnego wyglądu. W wyniku przeprowadzonej konserwacji technicznej i estetycznej kapliczka powinna zachować swoją oryginalną „urodę”.

Prace przy kapliczce należy rozpocząć od odkopania „ścian fundamentowych” i wykonania izolacji pionowej. Prace należy prowadzić odcinkowo i ostrożnie. Po odkopaniu, wyczyszczeniu kamienia zaleca się wyrównać lico zaprawą, a następnie założyć masę bitumiczną i grubą folię. Po wykonaniu zasypać tłuczniem i przystąpić do kolejnego odcinka.

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

Po wykonaniu izolacji należy przystąpić do restauracji dachu . Należy dokładnie przeglądnąć więźbę dachową, poddać konserwacji technicznej ,ewentualnemu wzmocnieniu ,a może nawet wymianie niektórych elementów .

Pokrycie z blachy należy starannie oczyścić z mchów i porostów , umyć, poprawić ofasowania i pomalować farbą podkładową ,a następnie nawierzchniową matową .

W kolejnym etapie należy przystąpić do usuwania wtórnych zapraw oraz farb i pobiał ze ścian kapliczki. Prace należy wykonywać bardzo starannie i pod nadzorem konserwatora .

Zaleca się czyszczenie ręczne ,stopniowe usuwanie nawarstwień za pomocą skalpela , noży, dłut ,skrobaków. Po usunięciu wtórnych nawarstwień konieczne jest uzupełnienie ubytków muru oraz „wylepienie” ścian kapliczki zgodnie z techniką oryginału .

Po wyschnięciu ściany kapliczki należy wybielić kilkakrotnie wapnem gaszonym dołowanym /najlepiej kilkunastoletnim/ . Ostatnie warstwy należy zmieszać z niewielką ilością ultramaryny . Zaleca się zrobić próby i zatwierdzić na komisji konserwatorskiej.

Fot 8. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok ogólny.

POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE W PUNKTACH

A.DACH KAPLICZKI

1. Wstępne oczyszczenie pokrycia z powierzchniowych zabrudzeń.

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

2. Przegląd więźby dachowej; konstrukcje należy poddać konserwacji technicznej/oczyszczenie ,impregnacja ,ewentualnemu wzmocnieniu ,a może nawet wymianie niektórych elementów .Drewno należy poddać dezynfekcji i dezynsekcji środkiem owadobójczym; HYLOTOKS i nasączyć środkiem ognioodpornym FOBOS.
3. Blachę należy starannie oczyścić z mchów i porostów , umyć z użyciem firmowych środków np.; RainigerFasadenPaste firmy Remmers. Zaleca się poprawić łączenia oraz uzupełnić ofasowanie ściany szczytowej.
4. Po wykonaniu prac dekarских należy zamontować boczne listwy maskujące i ochraniające. Po zamontowaniu należy je zabezpieczyć firmowymi impregnatami do drewna.
5. Blachę zaleca się pomalować farbą podkładową a następnie farbą na wierzchniową na blachę ocynkowaną .Kolor jasnoszary matowy.

Fot 9. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Widok ogólny.

B ŚCIANY KAPLICZKI zewnętrzne i wewnętrzne

1. Wykonanie izolacji przeciwwilgociowej pionowej;oczyszczone odcinkowo ściany fundamentu zaleca się zatynkować tynkiem wyrównawczym. Po stwardnieniu i wyschnięciu

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

tyнку zagruntować podłoże dyspersyjną hydroizolacyjną masą asfaltowo -kautczukową DYSERBIT, a następnie założyć warstwę izolacyjną z grubej folii budowlanej.

2. Usunięcie odspojonych, zwiędniętych i spękanych wypraw tynkarskich. Usunięcie wszystkich wtórnych warstw malarskich, metodą mechaniczną. W trakcie usuwania nawarstwień należy zwrócić szczególną uwagę na ewentualny detal architektoniczny.

3. Wykonanie przeglądu odstąpionych fragmentów wątku muru, z uzupełnieniem ubytków zgodnie ze sztuką budowlaną i technologią oryginału.

4. Położenie na ścianach kapliczki cieniutkiego tynku, a właściwie zacierki zrobionej ręcznie z gaszonego wapna (najlepiej kilkunastoletniego) z niewielką ilością drobnego piasku i śladową ilością białego cementu.

5. Po dokładnym „wyprawieniu” ścian kapliczki i związaniu wypraw i zaleca się malowanie; wybielenie kilkakrotnie wapnem gaszonym dołowanym kapliczki – ostatnie warstwy w kolorze starej bieli.

C. FIGURA ŚW. KINGI

Fot 10. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Figura św. Kingi- fragment.

1. Demontaż i przewiezienie do pracowni konserwatorskiej.

2. Wykonanie odkrywek sondażowych i dokumentacji fotograficznej.

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ
POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

3. Usunięcie wtórnych przemalowań - mechanicznie i chemicznie: - wykonanie prób przy zastosowaniu past i środków firmowych.

4. Doczyszczenie mechaniczne - ręcznie przy użyciu skalpela, noży i dłut.

6. Uzupełnienie ubytków przy użyciu gotowych firmowych kitów odpornych na warunki atmosferyczne.

7. Uzupełnienie ubytków polichromii. Scalenie kolorystyczne ubytków warstw malarskiej naśladowczo, kolorem lokalnym w technice zbliżonej do oryginału lub technice olejno – żywicznej.

8. Uzupełnienie ubytków złocień w technice oryginału.

8. Założenie werniksu końcowego.

D. OLEODRUKI

1. Znajdujące się w kapliczce oleodruki należy delikatnie oczyścić i poddać dezynfekcji i dezynsekcji.

2. Uzupełnienia ubytków w zakresie niezbędnym.

E. OKNO

1. Oczyszczenie z wtórnych nawarstwień - mechanicznie, stale kontrolując przebieg,

2. drewno poddać dezynfekcji i dezynsekcji środkiem owadobójczym; HYLOTOKS i -
nasączyć środkiem ognioodpornym FOBOS.

3. Pomalować farbą podkładową a następnie olejną na kolor zbliżony do zachowanych warstw oryginalnych.

F. METALOWA KRATA

H. OTOCZENIE.

1. Teren wokół kapliczki należy ukształtować ze spadkiem min 5%, zapewniającym swobodne odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z otoczenia poza obręb cokołu.

2. Chodnik przy kapliczce zaleca się ułożyć z nieregularnych płyt piaskowcowych na podsypce żwirowej.

PROGRAM KONSERWATORSKI DOTYCZĄCY PRAC RENOWACYJNYCH PRZY MUROWANEJ KAPLICZCE MATKI BOSKIEJ POCIESZENIA W MIEJSCOWOŚCI PODEGRODZIE, GMINA PODEGRODZIE, POWIAT NOWOSĄDECKI, WOJ. MAŁOPOLSKIE.

Fot 11. Kapliczka Matki Boskiej Pocieszenia w Podegrodziu. Betonowe płyty chodnikowe, które należy usunąć. W ich miejsce zaleca się położyć nieregularne płyty piaskowcowe na podsypce żwirowej.

UWAGI KOŃCOWE.

Stosowane w trakcie prac materiały i technologie muszą spełniać wymagania techniczne, normowe, estetyczne i użytkowe, posiadać stosowne atesty, aprobaty, certyfikaty zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie prace konserwatorskie powinny być wykonywane pod kierunkiem dyplomowanego konserwatora zabytków.

Opracował ;

ARTYSTA PLASTYK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
mgr Józef Stanisław Stec
ul. Długosza 71/8 tel. (018) 442 25 42
33-500 NOWY SĄCZ